

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 343/15

KLAGER: Adrian Jacobsen
ADRESSE: Storvannsveien 92, 9600 Hammerfest
PUBLIKASJON: Nettavisen
PUBLISERINGSDATO: 12.11.2015
STOFFOMRÅDE: Helse
SJANGER: Nyhet
SØKERSTIKKORD: Kontroll av opplysninger, tittelbruk
REGISTRERT: 13.11.2015
BEHANDLET I PFU: 17.12.2015; forenklet (avvist - igangsatt), 30.03.2016
BEHANDLINGSTID: 137 dager
KLAGEGRUPPE: Privatperson
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVP.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Nettavisen publiserte **torsdag 12. november 2015** en artikkel med tittelen «**Fikk MS av barnevaksine – får erstatning**».

Artikkelen omhandler at en mann som utviklet Multippel sklerose (MS) få dager etter at han som 16-åring ble vaksinert, fikk tilkjent erstatning av Høyesterett. Retten fant at det var et visst forskningsmessig belegg for at MMR-vaksinen i svært sjeldne tilfeller kunne utløse MS hos unge mennesker.

I artikkelen heter det:

«Spørsmålet Høyesterett tok stilling til, var om MS-sykdommen kom som følge av vaksinen. – På bakgrunn av en rekke faktorer – herunder blant annet den nære tidsmessige sammenhengen mellom vaksinen og de første symptomene, guttens unge alder og eksempler på vaksinasjoner med annen type virus som har hatt autoimmune virkninger som har likhetstrekk med MS – fant Høyesterett at det var et visst forskningsmessig belegg for at MMR-vaksinen i svært sjeldne tilfelle kunne utløse MS hos unge mennesker. Staten kunne ikke godtgjøre at en annen årsak var mer sannsynlig, skriver Høyesterett.»

KLAGEN:

Klageren er en vanlig leser. Han viser til at Nettavisen kommer med en påstand om at vaksine gir MS og framstiller det som om retten har beviser for at vaksinen gir MS. Han viser til en rekke punkter i Vær Varsom-plakaten.

FORENKLET SAKSBEHANDLING:

Sekretariatet underrettet partene om at saken ville bli forelagt PFU med forslag om forenklet saksbehandling, i tråd med følgende innstilling:

«Pressens Faglige Utvalg ser at klageren har et poeng og at Nettavisen er noe bombastisk i sin tittelbruk. Som det fremgår av artikkelen finnes det en sannsynlighet for at det kan være en annen årsak til at den omtalte pasienten hadde fått MS enn av vaksinen. Men det er et ubestridt faktum at pasienten hele veien til Høyesterett vant fram med sitt krav og at han ble tilkjent erstatning fordi sannsynligheten for at vaksinen var årsaken til sykdommen var svært høy. Sekretariatet mener tittelbruken i dette tilfelle var akseptabel.

Utvalget konkluderer med at Nettavisen ikke har brutt god presseskikk.»

Klageren hadde kommentarer til sekretariatets innstilling:

«Jeg vil kommentere at Høyesterett ikke fant det høyst sannsynlig at vaksinen var årsaken til sykdommen og at en slik sannsynlighet ikke var grunnlaget for rettens beslutning, slik PFU-sekretariatet vurderer. Det fremkommer helt tydelig i rettens domsavsigelse at det ikke er funnet noen sammenheng mellom vaksinen og sykdommen, men på grunn av andre faktorer vil de gi erstatning i dette tilfellet. Nettavisen har derfor ikke grunnlag for å påstå at vaksinen gir MS, og heller ikke at høyesterett har beviser for eller har uttalt at vaksinen gir MS.»

FORSLAG TIL VEDTAK:

Pressens Faglige Utvalg slutter seg til sekretariatets innstilling.

ORDINÆR BEHANDLING:

Utvalget besluttet i sitt møte 17.12.2015 å avvise sekretariatets innstilling og ba dermed om at klagen ble underlagt ordinær klagebehandling.

TILSVARSRUNDEN:

Nettavisen avviser klagen og anfører at klageren har feil i sin påstand om at avisen gjennom sin tittel kommer med en påstand om at vaksine gir MS, eller at retten har beviser for at vaksinen gir MS. Det vises til at det i selve artikkelen kommer fram at det er sannsynligheten for en sammenheng mellom vaksinen og MS som er grunnlaget for erstatningen. «Vi er

imidlertid enige i at tittelen kan være diskutabel, og at den kan gi inntrykk av en direkte årsakssammenheng mellom vaksinen og MS.»

Videre heter det: «Vi vil likevel hevde at Nettavisen ikke har utvist dårlig presseskikk. I vårt arbeid gjør vi større og mindre feil hver eneste dag. Det er ikke mulig engang å forsøke å dekke en fragmentert virkelighet og hverdag i menneskenes liv uten å gjøre feil. Hadde vår journalist, våre redigerere eller våre redaktører blitt gjort oppmerksomme på den nå innklagede tittelen, hadde vi naturligvis vurdert innvendingene med en gang.» Avisen peker på at den ikke fikk noen henvendelse fra klageren før man mottok klagen via PFU.

Avisen mener det vil være urimelig å kreve at norske medier skal være ufeilbarlige. «Kravet kan ikke være at vi ikke skal gjøre feil, men – som det står i Vær Varsom-plakaten 4.13: 'Feilaktige opplysninger skal rettes og eventuelt beklages snarest mulig.'» Avisen har, etter å ha mottatt klagen, endret tittelen.

Klageren hadde, etter purring, følgende kommentar: «Jeg mener Nettavisen kommer med faktapåstander om at vaksinen gir sykdom, uten kilder eller dekning av Høyesterett.»

Nettavisen hadde ikke ytterligere kommentarer.

